

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DIYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No. :26.03.2021-319
Karar Tarihi ve No. :26.03.2021-8229
Dosya No. :73.04.7

Toplantı Yeri
DIYARBAKIR

Şırnak İli, İdil İlçesi, Haberli köyünde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, mülkiyeti İdil Süryani Kadim Kilisesi (MorDodo) Vakfına ait, tapunun 107 ada 12 no.lu parselinde kayıtlı, I. Grup yapı olarak tescilli Mor Tuğma Kilisesi'nin tescil kaydının güncellenmesi ve korunma alanı sınırlarının belirlenmesine ilişkin; Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 10.06.2009 tarih ve 2294 sayılı tescil kararı, Şırnak İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 12.02.2021 tarih ve E1124764 sayılı yazısı, kadastral hâlihazır haritasının istendiği Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 26.02.2021 tarih E.1163327 sayılı yazısı, Şırnak Kadastro Müdürlüğü'nün 03.03.2021 tarih ve E.649580 sayılı yazısı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 10.03.2021 tarih ve E.651330 sayılı uzman raporu okundu. Ekleri ve konuya ilişkin bilgi, belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Şırnak İli, İdil İlçesi, Haberli köyünde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, mülkiyeti İdil Süryani Kadim Kilisesi (MorDodo) Vakfına ait, tapunun 107 ada 12 no.lu parselinde kayıtlı, I. Grup yapı olarak tescilli Mor Tuğma Kilisesi'nin; tescil kaydının, belirtilen kadastral bilgileri doğrultusunda Mor Tuma Kilisesi (Şapel) olarak güncellenmesinin ve hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna;

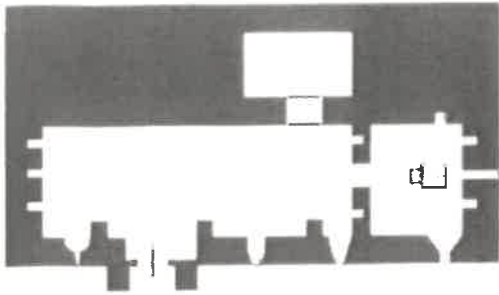
-2863 sayılı Kanunun 8. Maddesi gereğince, Mor Tuma Kilisesi'nin korunma alanının ekli koordinatlı krokide işaretlendiği şekilde belirlenmesine,

-13.03.2012 tarih ve 28232 Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik" gereği ilgili Tapu Müdürlüğüne, 107 ada 12 no.lu parselin tapu kütüğü beyanlar hanesine, "Korunması Gerekli I. (Birinci) Grup Taşınmaz Kültür Varlığı ve Korunma Alanıdır" şerhi, tapunun 104 ada 20 no.lu ve 108 ada 1 no.lu parselinin tapu kütüğü beyanlar hanesine " Bir Kısmı Korunması Gerekli I. (Birinci) Grup Taşınmaz Kültür Varlığı Korunma Alanıdır" şerhi, 107 ada 10 ve 11 no.lu parsellerinin tapu kütüğü beyanlar hanesine ise "Korunması Gerekli I. (Birinci) Grup Taşınmaz Kültür Varlığı Korunma Alanıdır" şerhi bırakılmasına ve işlem sonucuna ilişkin bilgi, belgelerin Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne iletilmesine,

-Mor Tuma Kilisesi ve Korunma alanı sınırları içerisinde yapılacak olan her türlü fiziki ve inşai (ifraz, tevhit, imar uygulaması dâhil) uygulama öncesinde Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulundan izin alınması gerektiğine karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ (D.K.V.K.E)		ENVANTER NO:		
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT		
İLİ: ŞIRNAK	İLÇESİ: İDİL	MAHALLE/MEVKİ: Haberli Köyü	KORUMA DERECE	ANITSAL	X 2 3
SOKAK VE KAPI NO:	KAD.:PAFTA: ADA: 107 PARSEL: 12		CEVRESEL	1 2 3	
ADI: Mor Tuma Kilisesi (Şapel)	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI:		
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:		
GENEL TANIM: Mor Tuma Kilisesi (Şapel), idil ilçesine 25 km uzaklıkta, İdil – Midyat yolu üzerinde Haberli köyünde, mülkiyeti İdil Süryani Kadim Kilisesi (MorDodo) Vakfına ait, tapunun 107 ada 12 no.lu parselinde yer almaktadır.					
KORUNMUŞLUK DURUMU: İyi	TAŞIYICI YAPI: İyi	CEPHE DURUMU: İyi	ORTU DURUMU: İyi	İÇ YAPI DURUMU: İyi	BEZEME DURUMU: - RUTUBET DURUMU: -
					
GÖZLEMLER: Kilise günümüzde açık halde bulunmaktadır ve yılın belli günlerinde ayin düzenlenmektedir.					
BUGÜNKÜ SAHİBİ: İdil Süryani Kadim Kilisesi (MorDodo) Vakfı			BAKIMINDAN SORUMLU OLAN: İdil Süryani Kadim Kilisesi (MorDodo) Vakfı		
YAPILAN ONARIMLAR:					
AYRINTILI TANITIM: Mor Tuma Kilisesi (Şapel); Avlulu, doğu batı doğrultusunda dikdörtgen planlı olup, parokial plan tipinde, kaba yonu taş malzemeden inşa edilmiştir. Kilise cephe duvarları yaklaşık olarak 1.00 m. kalınlığında olup, derz araları kireç harcıyla doldurulmuş ve moloz taşlarla kuvvetlendirilmiştir. Kilise üst örtüsü beşik tonoz üzeri kuzeyden güneye doğru tek taraftan kırma çatıdır. Kilise içten 4.00 x 12.55 m. ölçülerindedir. Kilisenin kuzey cephesi 13.55 m. uzunluğundadır. Kilisenin 5.00 m. uzunluğunda olan Batı cephesinde bir adet pencere bulunmaktadır. Güneybatı köşede bulunan kemerli açıklıktan Kilise iç mekânına geçilmektedir. İç mekân bir duvar ile naos ve madibho (mezbah-Apsis) bölümü olmak üzere iki bölüme ayrılmıştır. Naos bölümü doğu-batı eksenli 4.00 x 9.50 m. ölçülerinde dikdörtgen planlıdır. Naosun güney duvarında dört adet yuvarlak kemerli niş açıklığı bulunmaktadır ve her nişin içinde birer adet pencereye yer verilmiştir. Batı duvarında üç adet küçük niş ve nişlerin üzerinde bir adet yuvarlak kemerli pencere bulunmaktadır. Kuzey duvarından giriş yapılan kare planlı mekân duvar örülerek kapatılmıştır. Apsis bölümüne ince bir duvarın ortasında açılmış bir açıklıktan girilmektedir. Kuzey-güney eksenli Apsis bölümü 4.00 x 2.55 m. ölçülerinde olup, beşik tonoz ile örtülüdür. Bu bölümün ortasında kare planlı bir kduşkudşin bulunmaktadır. Güney ve batı duvarlarında birer adet pencereye yer verilerek iç mekân aydınlatılmıştır.					
YAYIN DİZİNİ : 1-Hüseyin ŞAN,Şırnak İdil'deki Hıristiyan Dini Mimarisi,Y.Lisans Tezi,Van,2018		EKLER : RAPOR X FOTOĞRAF X RÖLÖVE PROJESİ RESTORASYON PROJESİ HARİTA X KROKİ X KİTABE VAKFIYE		TECNİK BİLGİLER: ISITMA SİSTEMİ: KANALİZASYON: SU: ELEKTRİK: ÖZGÜN KULLANIMI: Kilise (Şapel) BUGÜNKÜ KULLANIMI: Kilise (Şapel) ÖNERİLEN KULLANIMI: Kilise (Şapel) HAZIRLAYANLAR: Ahmet MIZRAK Sanat Tarihçi Berrin KARAKAŞ Mimar Ahmet DEMİR Arkeolog Arzu ÇALIŞKAN Şehir Plancısı 10.03.2021 KONTROL EDEN: Mehriban KARAASLAN Bölge Kurulu Müdürü	
				TESCİL KARAR NO KARAR TARİHİ : 26.03.2021 ve 8229. Sarı Kaya Etiler,	

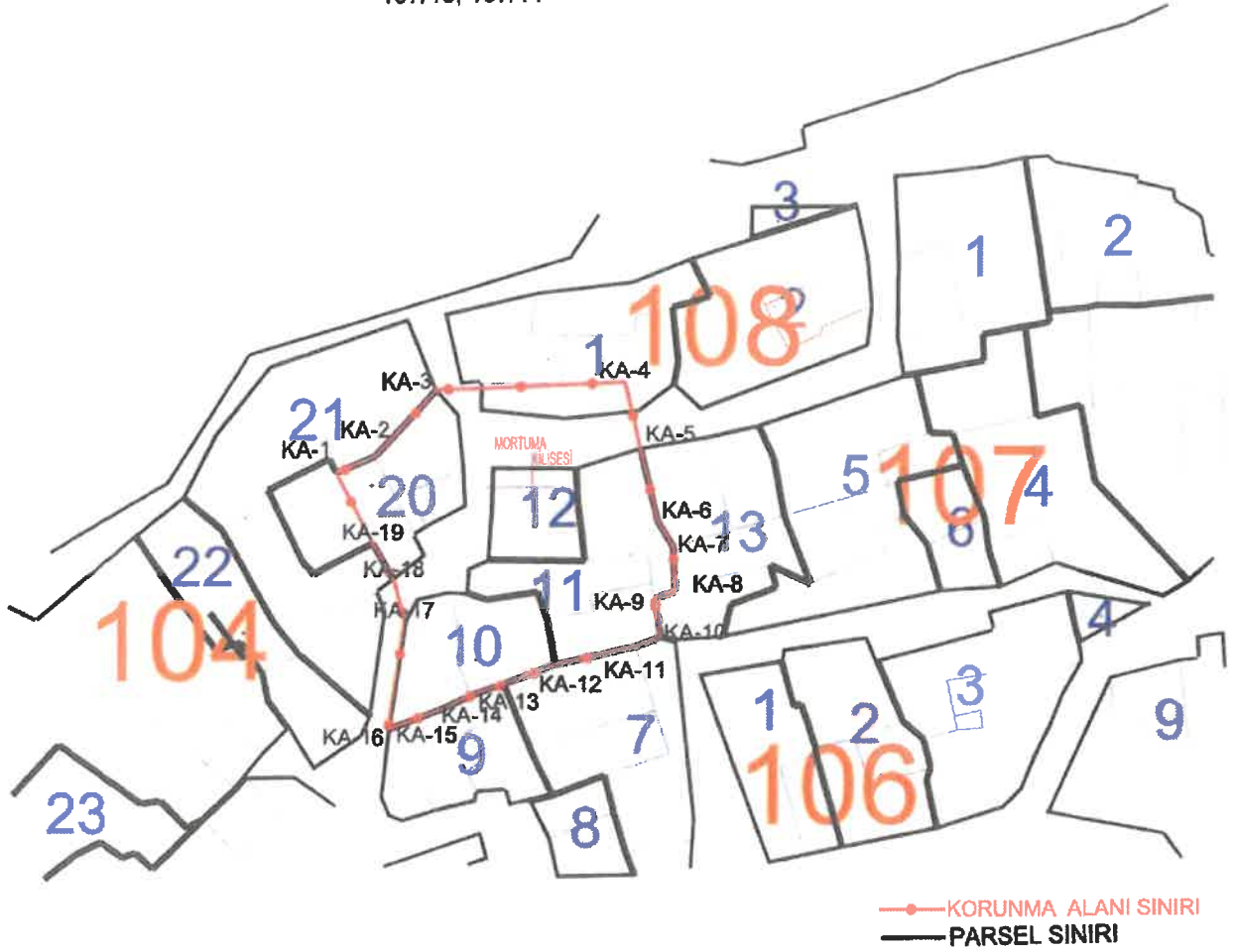

İli
İlçesi
Mah/Köy
Alan

SIRNAK
İDİL
HABERLİ
MOR TUMA KİLİSESİ KORUNMA ALANI

MOR TUMA KİLİSESİ ADA-PARSEL : 107/12
BİR KISMI KORUNMA ALANINDA KALANLAR : 104/20, 108/1
TAMAMI KORUNMA ALANINDA KALANLAR : 107/10, 107/11

ED50 3-42 KOOR.

Nokta No	Y	X
KA-1	466240.389	4131149.753
KA-2	466245.214	4131151.756
KA-3	466253.032	4131160.132
KA-4	466276.608	4131160.973
KA-6	466278.489	4131152.769
KA-8	466280.671	4131143.490
KA-7	466282.581	4131140.288
KA-8	466282.806	4131134.649
KA-9	466280.293	4131133.728
KA-10	466281.116	4131128.942
KA-11	466277.936	4131127.761
KA-12	466267.994	4131125.504
KA-13	466261.496	4131123.094
KA-14	466257.187	4131121.639
KA-15	466253.418	4131119.923
KA-16	466246.807	4131117.466
KA-17	466248.894	4131131.014
KA-18	466247.599	4131136.214
KA-19	466244.950	4131140.880

ED50 6-39 KOOR.

Nokta No	Y	X
KA-1	732124.950	4132646.544
KA-2	732129.710	4132648.700
KA-3	732137.259	4132657.322
KA-4	732160.802	4132658.911
KA-5	732182.943	4132650.769
KA-6	732165.419	4132641.561
KA-7	732167.431	4132638.421
KA-8	732167.835	4132632.790
KA-9	732165.352	4132631.790
KA-10	732166.327	4132627.031
KA-11	732163.185	4132625.749
KA-12	732153.318	4132623.177
KA-13	732146.897	4132620.562
KA-14	732142.635	4132618.971
KA-15	732138.922	4132617.135
KA-16	732132.391	4132614.469
KA-17	732134.037	4132626.079
KA-18	732132.587	4132633.237
KA-19	732129.791	4132637.818

T.C.
Diyarbakir Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
26.07.2021 tarih ve 8.229
Sayılı Karar Eki dir.

Handwritten signature and name: Mehmet Özkaya

Mehmet ÖZKAYA
Harita Mühendisi